

FOTO: JAN BENGTSSON

Introduktion till Målbilder för god miljöhänsyn

Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn ger vägledning om hur miljöhänsyn bör tas vid planering och genomförande av skogsbruksåtgärder i produktionsskog. Målbilderna är framtagna i bred samverkan med utgångspunkt från rådande skogspolitik och bästa tillgängliga kunskap för användning i praktiskt skogsbruk. De är något att sträva efter och ska användas anpassat till aktuell trakts specifika förutsättningar.

Målbildernas syfte

Målbilderna syftar till ökad samsyn och tydlighet om vad god miljöhänsyn innebär. God miljöhänsyn behövs för att tillsammans med formellt skydd och frivilliga avsättningar bidra till att de skogs- och miljöpolitiska målen nås. Genom att tydligt beskriva hur miljöhänsyn praktiskt bör tas ska målbilderna leda till mer funktionell och effektiv miljöhänsyn.

Användning av målbilderna

Målbilderna ska alltid användas anpassat till lokala förutsättningar och gällande lagstiftning. De är något att sträva efter vid planering och genomförande av

alla skogsbruksåtgärder. De ger både vägledning för att i fält göra urval och avgränsningar av miljöhänsyn och vägledning vid praktiskt genomförande av åtgärder. Målbilderna ska vidare användas som grund för utbildning, rådgivning och uppföljning.

Målbilderna är i första hand tänkta att användas vid skogliga åtgärder i produktionsskog, det som i dagligt tal även kallas för generell hänsyn. Hänsyn som blir så omfattande att den kan bilda en egen avdelning/skötselenshet ligger utanför målbildernas tänkta användningsområde. Hänsyn i den omfattningen kan istället prioriteras för frivillig avsättning och formellt skydd eller ligga utanför denna prioritering.

Målbilderna gäller för hela Sverige. Den stora variationen i naturens förutsättningar gör dock att olika miljöer och företeelser både kan se olika ut och behöva delvis olika hantering i olika delar av landet. Målbilderna kan därför behöva tillämpas olika beroende på bland annat värdens och företeelsers förekomst och funktion i omgivande landskap. Regionala anpassningar av målbilderna kan tas fram genom regionala dialoger. Behov av sådana regionala dialoger finns bland annat för de målbilder med osäkerhet om hur stora arealer de berör, till exempel sandtallskogar och områden med omfattande kolningsverksamhet.

Miljöhänsyn - en del av sektorsansvaret

Alla som verkar i skogsbruket, skogsägare, skogsägareföreningar, skogsföretag, skogsentreprenörer och myndigheter ansvarar tillsammans för att bidra till att skogs- och miljöpolitikens produktions- och miljömål ska nås. Sektorsansvaret innebär bland annat att skogsbruket vid skogsbruksåtgärder i genomsnitt förväntas ta större miljöhänsyn än vad lagen kräver. Målbilderna ger vägledning om hur god miljöhänsyn kan utformas för att bidra till fullgörandet av denna del av skogssektorns sektorsansvar.

Målbilderna är skogssektorns gemensamma

Genom att målbilderna tagits fram i bred dialog och samverkan finns det i skogssektorn idag ett starkt stöd och stor samsyn om målbilderna. På motsvarande sätt behövs lokala dialoger för att upprätthålla samsyn om tillämpningen av målbilderna. Målbilderna ägs och förvaltas av skogssektorn gemensamt genom en aktiv och öppen dialog nationellt, regionalt, lokalt och på den enskilda trakten.

Uppföljning av miljöhänsynen vid skogsbruksåtgärder

Uppföljning av målbilderna är en viktig utgångspunkt vid framtagande av nationell statistik om miljöhänsyn vid föryngringsavverkning. Skogsstyrelsen, skogsföretag och skogsägareföreningar har alla egna uppföljningar av miljöhänsynen. Arbetet med målbilderna syftar därför också till att skapa underlag för gemensamma definitioner och bedömningsgrunder så att de olika uppföljningarna blir jämförbara.

Målbilderna och skogscertifiering

Målbildsarbetet och certifieringssystemen är två fristående processer som kompletterar men också delvis överlappar och påverkar varandra. Certifieringssystemen FSC och PEFC använder när så är lämpligt målbilderna som vägledande utgångspunkter vid utformning av nya certifieringskrav. På så sätt påverkar målbildsarbetet utformningen av certifieringssystemen som därmed förstärker effekten av målbildsarbetet. Allt i målbilderna täcks dock inte in av certifieringssystemen och tvärtom.

Förvaltning och utveckling av målbilder

Arbetet med målbilder för god miljöhänsyn är lång-

HÄNSYNSKRÄVANDE BIOTOPER

MARK & VATTEN

KULTURMILJÖER

FRILUFTSLIV & REKREATION

siktigt och fortlöpande. Målbilderna är levande dokument som förvaltas genom praktisk användning i skogen och i skogssektorns alla organisationer. Nationellt samordnas förvaltningen av en samverkansgrupp som ansvarar för utveckling av målbilderna och hur de kommuniceras. Centralt för samverkansgruppen är att vårda ett gemensamt ägande av målbilderna. Målbildsutvecklingen sker i brett sammansatta arbetsgrupper samordnade av samverkansgruppen. I arbetsgrupperna brukar ingå representanter för Skogsstyrelsen, andra berörda myndigheter, skogsnäringen, representanter för skogsägare, ideella organisationer och specialister inom aktuellt område. Praktiska övningar i fält är grundbulten i målbildsutvecklingsarbetet kompletterat med telefonmöten, workshops, seminarier och att alla målbilder går ut på remiss innan de färdigställs.

Fortsatt utveckling av målbilder

För att målbilderna ska kunna göras bättre behövs tips och synpunkter på hur målbilderna och deras användning kan utvecklas och förbättras. Kontakta målbildsförvaltningens samverkansgrupp med dina idéer och förslag på vad som borde ändras, förbättras eller utvecklas.

